

**Karolinska
Institutet**

Kursplan för

Vård vid ohälsa och sjukdom, 30 hp

Nursing in illness and disease, 30 credits

Denna kurs är nedlagd, för mer information se rubriken Övergångsbestämmelser i den sista versionen av kursplanen.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT11 , HT12 , HT14 , VT15 , VT16 , VT17

Kurskod	1SJ002
Kursens benämning	Vård vid ohälsa och sjukdom
Hp	30 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Omvårdnad
Nivå	G1 - Grundnivå 1
Betygsskala	Väl godkänd, godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle
Medverkande institutioner	• Institutionen för laboratoriemedicin
Beslutande organ	Programnämnd 1
Datum för fastställande	2011-06-14
Reviderad av	Programnämnd 1
Senast reviderad	2014-10-22
Kursplanen gäller från	Vårterminen 2015

Särskild behörighet

Antagen till sjuksköterskeprogrammet. Dessutom gäller att totalt 30 hp från termin 1 samt minst 15 hp från termin 2 varav 9 hp utgörs av verksamhetsförlagd utbildning ska vara godkända.

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

Kursens övergripande mål är att studenten ska tillägna sig kunskaper om människans reaktioner vid ohälsa och sjukdom samt ha kunskaper om hur man förebygger, diagnostiserar, behandlar och följer upp vanligt förekommande ohälsa- och sjukdomstillstånd för att ur ett helhets- och livscykelperspektiv, kunna identifiera, bedöma, tillgodose och utvärdera patientens individuella behov av omvårdnad och

befrämja närståendes delaktighet.

Studenten ska även utveckla ett professionellt förhållningssätt gentemot patienten som unik individ. Därutöver ska studenten fördjupa sina kunskaper i farmakologi och mikrobiologi för att med hög patientsäkerhet kunna planera, genomföra och utvärdera omvårdnad. Studenten ska kunna utföra provtagningar och sjukvårdstekniska moment samt bereda och administrera läkemedel och även ha kunskap om utvärdering av läkemedlens effekter och bieffekter. Ytterligare mål är att studenten ska vidareutveckla sina kunskaper i vetenskaplig metodik och datainsamling.

Lärandemål

Moment 1: Omvårdnad vid ohälsa och sjukdom, 3 hp

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- redogöra för omvårdnadsprocessens samtliga steg med beaktande av omvårdnadsteoretisk och evidensbaserad kunskap, samt lagstiftning och författningar
- redogöra för den etiska betydelsen av relationer mellan patient och vårdare
- analysera och förklara uppkomst av vårdlidande
- redogöra för och beskriva omvårdnad vid vanligt förekommande sjukdomar och ohälsa
- beskriva principer för patientsäker informationsöverföring
- redogöra för lagar och författningar kring dokumentation

Moment 2: Verksamhetsförlagd utbildning, 9 hp

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- utföra mätningar och bedömningar avseende t ex cirkulation, andning, sömn hud/vävnad, nutrition, elimination, smärta, kommunikationsförmåga samt aktivitet
- bedöma, analysera, genomföra, utvärdera och dokumentera omvårdnad
- muntligt och skriftligt rapportera information gällande patientens vård
- muntligt och skriftligt informera patient och närstående utifrån deras individuella behov
- tillämpa teoretiska kunskaper i omvårdnad
- hantera läkemedel och medicinteknisk apparatur och utföra sjukvårdstekniska moment på ett korrekt och säkert sätt

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- utföra omvårdnad med respekt för patientens självbestämmande, integritet och värdighet med hänsyn till individens fysiska, psykiska, sociala och kulturella behov
- representera den egna professionen i interprofessionell samverkan
- kritiskt granska och värdera vårdrutiner och behov av förbättringsarbete

Moment 3: Vetenskapsteori och metod, 3 hp

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- redogöra för teorier, teoretiska begrepp samt centrala begrepp inom omvårdnadsforskning
- redovisa vanligt förekommande analysmetoder

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- inhämta och förstå vetenskapliga publikationer avseende aktuell omvårdnadsforskning
- kritiskt granska riktlinjer och vårdprogram
- Tillämpa ett vetenskapligt språk, vedertagna skrivregler och referenshantering

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- analysera och kritiskt granska aktuell omvårdnadsforskning

Moment 4: Patofysiologi, 10 hp**Kunskap och förståelse**

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- förklara grundläggande patofysiologiska mekanismer
- reflektera över etiologi, prevention, symtom, diagnos och behandling samt patofysiologi vid vanligt förekommande sjukdomstillstånd

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- analysera och diskutera risker och kvalitetsaspekter kring olika arbetsmetoder vid provtagning för att uppnå patientsäkerhet
- värdera resultat från laboratorieanalyser

Moment 5: Klinisk mikrobiologi, 2 hp**Kunskap och förståelse**

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- beskriva och jämföra de vanligaste patogena mikroorganismerna i vården
- redogöra för vaccinationer och antibiotikabehandling vid vanliga infektioner
- förklara mekanismerna för uppkomst av antibiotikaresistens samt reflektera över förebyggande arbete för att motverka utveckling av antibiotikaresistens
- jämföra mikrobiologiska laboratorieanalyser och redogöra för dess betydelse för diagnostik

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- identifiera och diskutera risker med antimikrobiell behandling ur ett omvårdnads- och samhällsperspektiv
- värdera resultat från mikrobiologiska laboratorieanalyser

Moment 6: Farmakologi, 3 hp**Kunskap och förståelse**

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- redogöra för läkemedel vid vanligt förekommande sjukdomstillstånd samt redogöra för hur läkemedlen utövar sin effekt
- förklara hur kroppen omsätter läkemedel
- förklara mekanismer samt reflektera över biverkningar och interaktioner vid användning av läkemedel

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna:

- identifiera och reflektera över läkemedelsrelaterade problem

Innehåll

I kursen studeras människans reaktioner vid ohälsa och sjukdom samt diagnostik, utredning, behandling och uppföljning. Med omvårdnadsprocessen som ram fördjupas kunskaper om patientens omvårdnadsbehov samt hur dessa identifieras, bedöms, tillgodoses, utvärderas och dokumenteras. Sjukvårdstekniska moment samt beräkning, beredning, administrering av läkemedel och uppföljning av effekten studeras och tränas.

Den verksamhetsförlagda utbildningen består av en sammanhängande period inom somatisk slutenvård där studenten under handledning tränar att identifiera och bedöma omvårdnadsbehov, utföra och utvärdera omvårdnadsåtgärder. Studenten deltar i vanligt förekommande undersökningar och behandlingar relaterade till vanligt förekommande ohälsa- och sjukdomstillstånd. Den vetenskapliga skolningen fördjupas genom studier av metoder för datainsamling av betydelse inom omvårdnadsvetenskap.

Kursen består av följande moment:

Moment 1: Omvårdnad vid ohälsa och sjukdom, 3 hp

Moment 2: Verksamhetsförlagd utbildning, 9 hp

Moment 3: Vetenskapsteori och metod, 3 hp

Moment 4: Patofysiologi, 10 hp

Moment 5: Klinisk mikrobiologi, 2 hp

Moment 6: Farmakologi, 3hp

Omvårdnad vid ohälsa och sjukdom, 3 hp - Omvårdnad avseende cirkulation, andning, sömn, hud/vävnad, nutrition, elimination, smärta, kommunikationsförmåga samt aktivitet relaterade till ohälsa och sjukdom

- Omvårdnadsbegreppen lidande och värdighet
- Omvårdnad av patienter med långvarig sjukdom
- Observations- och mätinstrument avseende smärta, illamående, nutrition, trycksår, fallrisk och kognitiv förmåga
- Omvårdnadsprocessen och omvårdnadsdokumentation vid vanligt förekommande sjukdomar och ohälsotillstånd
- Omvårdnadsarbetets organisation
- Muntliga, skriftliga och elektroniska metoder för informationsöverföring
- Dokumentation
- Förbättringskunskap
- Professionell utveckling med fokus på kommunikation och bemötande
- Interprofessionell samverkan
- Information utifrån patientens och den närståendes individuella behov
- Sjukvårdstekniska moment såsom intramuskulär injektion, infusion, perifer venkateter, urinkateter och nedläggning av enteral sond
- Aktuella lagar och författningar
- Läkemedelshantering **Verksamhetsförlagd utbildning, 9 hp** - Omvårdnad avseende cirkulation, andning, sömn, hud/vävnad, nutrition, elimination, smärta, kommunikationsförmåga samt aktivitet relaterade till ohälsa och sjukdom
- Omvårdnadsbegreppen lidande och värdighet
- Omvårdnad av patienter med långvarig sjukdom
- Observations- och mätinstrument avseende smärta, illamående, nutrition, trycksår, fallrisk och kognitiv förmåga
- Omvårdnadsprocessen och omvårdnadsdokumentation vid vanligt förekommande sjukdomar och ohälsotillstånd
- Omvårdnadsarbetets organisation
- Muntliga, skriftliga och elektroniska metoder för informationsöverföring
- Dokumentation
- Förbättringskunskap
- Professionell utveckling med fokus på kommunikation och bemötande
- Interprofessionell samverkan
- Information utifrån patientens och den närståendes individuella behov
- Sjukvårdstekniska moment såsom intramuskulär injektion, infusion, perifer venkateter, urinkateter och nedläggning av enteral sond
- Aktuella lagar och författningar
- Läkemedelshantering **Vetenskapsteori och metod, 3 hp** -forskningsdesign
- metoder för dataanalys
- analys av vetenskapliga publikationer med fokus på metodbeskrivning

Patofysiologi, 10 hp - Grundläggande patologi (cellskada, inflammation, läkning, tumörlära)

- Cirkulatoriska sjukdomar
- Respiratoriska sjukdomar
- Mag- och tarmkanalens sjukdomar
- Njursjukdomar och urogenitala sjukdomar

- Rörelseorganens sjukdomar
- Endokrina sjukdomar
- Neurologiska sjukdomar
- Reumatologiska sjukdomar
- Hematologiska sjukdomar
- Vätskebalansrubbnings
- Kliniskt kemiska analyser
- Smärta **Klinisk mikrobiologi, 2 hp** - De vanligaste sjukdomsframkallande mikroorganismerna; förekomst, smittspridning och hur de orsakar sjukdom
- Vanligaste infektionssjukdomarna; diagnos, symtom och val av antibiotika/antivirala medel:

sårinfektioner
 neurologiska infektioner
 luftvägsinfektioner
 mag-tarminfektioner
 urinvägsinfektioner
 sexuellt överförbara infektioner **Farmakologi, 3 hp** - Läkemedel vid:
 cirkulatoriska sjukdomar
 respiratoriska sjukdomar
 infektionssjukdomar
 mag-tarmkanalens sjukdomar
 endokrina sjukdomar
 reumatologiska sjukdomar
 smärttillstånd

Arbetsformer

Kursens olika moment integreras under arbetsformer som syftar till att understödja studentens självstyrda och kollaborativa lärande och till att träna ett vetenskapligt förhållningssätt vilket innebär aktivt kunskapssökande, problemlösning och kritisk reflektion. I denna kurs förekommer föreläsningar, seminarier, grupparbeten, laborationer, litteraturstudier, studentportfölj, färdighetsträning och verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

Distansutbildningen är IT-baserad och bygger på självständigt och kollaborativt lärande. Olika arbetsformer såsom individuella studieuppgifter, arbete i grupp, virtuella diskussioner och seminarier samt föreläsningar förekommer. Lärarstöd ges via IT-baserad lärandeplattform. Antalet fysiska kursträffar är begränsat till max 2 dagar/7,5 hp under teoretiska moment.

Den verksamhetsförlagda utbildningen om 6 veckor är förlagd till vårdavdelningar inom somatisk slutenvård. Den verksamhetsförlagda utbildningen omfattar ca 40 timmar/vecka (heltidsstudier) varav ca 32 timmar/vecka är obligatorisk schemalagd förlagd till vårdavdelning där handledning och reflektion individuellt och/eller i grupp ingår. Dag-, kvälls-, helg- och nattpass förekommer. Student har ej rätt att komprimera den verksamhetsförlagda utbildningen. Studenten följer handledares schema om inte annat anges.

Examination

Moment 1 och 2 examineras individuellt genom skriftlig examination samt examination av sjukvårdstekniska moment.

Under den verksamhetsförlagda utbildningen (moment 2) sker en individuell examination av sjukvårdstekniska moment. Dessutom sker fortlöpande bedömning av studentens prestationer. Halvtids- och slutbedömning genomförs. Yrkeshandledare och/eller adjungerad klinisk adjunkt ger underlag för bedömning enligt fastställt bedömningsformulär för verksamhetsförlagd utbildning. Vid risk för underkännande ska senast vid halvtidsbedömningen ansvarig universitetslärare i samråd med

yrkeshandledare och student upprätta en skriftlig planering för den fortsatta verksamhetsförlagda utbildningen.

Moment 3 examineras genom individuell skriftlig examination.

Moment 4 examineras individuellt genom skriftliga och muntliga examinationer.

Moment 5 examineras genom individuell skriftlig examination.

Moment 6 examineras genom individuell skriftlig examination.

Deltagande i seminarier, grupparbeten, laborationer och VFU är obligatoriskt.

För godkänd kurs krävs att lärandemålen är uppfyllda, vilket innebär godkänt resultat i moment 1-6 samt aktivt deltagande i obligatoriska delar. För väl godkänd kurs krävs dessutom väl godkänt resultat i moment 1 och 3 samt i ytterligare två moment. Betyg sätts av examinator.

Frånvaro från obligatorisk del kan kompenseras med ersättningsuppgift om kursansvarig så bedömer. Resultat för kursen/delmoment kan endast registreras om obligatoriskt moment eller ersättningsuppgift genomförts.

Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle har rätt att delta vid ytterligare fem examinationstillfällen. Student som saknar godkänt resultat efter tre genomförda examinationstillfällen kan dock erbjudas att gå om moment eller kurs ytterligare en gång. Detta gäller i mån av plats.

Om studenten genomfört sex underkända examinationer ges inte något ytterligare examinationstillfälle.

Inlämning av blank skrivning räknas som examinationstillfälle. Examinationstillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit räknas inte som examinationstillfälle. Hemexamination som har öppnats via lärplattform räknas som utnyttjat examinationstillfälle även om examinationen inte lämnats in.

För sent inlämnade examinationsuppgifter beaktas ej. Studenter som inte lämnat in i tid hänvisas till omtentamenstillfället.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

Underkänd verksamhetsförlagad utbildning får endast genomföras ytterligare en gång.

Övergångsbestämmelser

För kurs som upphört eller genomgått större förändringar eller där kurslitteraturen förändrats väsentligt skall det ges tre ytterligare prov (exklusive ordinarie prov) på det tidigare innehållet respektive den tidigare litteraturen under en tid av ett år från den tidpunkt förändringen skedde.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt de riktlinjer som är fastställda av Styrelsen för utbildning .

Litteratur och övriga läromedel

Moment 1 och 2

Kvalitetsindikatorer inom omvårdnad

Idvall, Ewa

5., [utök.] uppl. : Stockholm : Gothia :b Svensk sjuksköterskeförening, 2009 - 176 s.

ISBN:978-91-7205-644-2 LIBRIS-ID:11303017

Sidorna 11-69, 86-98, 114-133, 147-174

[Sök i biblioteket](#)

Författningshandbok för personal inom hälso- och sjukvården. 2010 = 41. uppl.

Raadu, Gunnel

Stockholm : Liber, 2009 - 823 s.

ISBN:978-91-47-09938-2 LIBRIS-ID:11741634

Valda delar

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadsdiagnoser enligt NANDA : definitioner och klassifikation 2009-2011

Herdman, T. Heather

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2011 - 486 s.

ISBN:978-91-44-05316-5 LIBRIS-ID:11863171

[Sök i biblioteket](#)

Willman, Ania; Stoltz, Peter; Bahtsevani, Christel

Evidensbaserad Omvårdnad

3. uppl. : Studentlitteratur AB, 2011 - 208 s.

ISBN:91-44-05644-3 LIBRIS-ID:12118369

[Sök i biblioteket](#)

Vårdhandboken

Inera AB,

URL: [Länk](#)

Valda delar

Toverud, Kari C

Klinisk omvårdnad.

Almås, Hallbjørg; Stubberud, Dag-Gunnar; Grønseth, Randi

Bolinder-Palmér, Inger

2., [uppdaterade] uppl. : Stockholm : Liber, 2011 - 572 s.

ISBN:978-91-47-09419-6 (inb.) LIBRIS-ID:12087275

Kapitel 1, 4, 7, 8, 11, 12, 14, 16, 17 samt kapitel relevant för studentens VFU. Klinisk Omvårdnad del 2, 2:a upplagan, 2011 (ISBN 9789147099207): kap. 24, 25, 26, 27, 35 samt kapitel relevant för studentens VFU.

[Sök i biblioteket](#)

Björvell, Catrin; Björvell, Catrin

Sjuksköterskans journalföring och informationshantering : en praktisk handbok

3.,[utök.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2011 - 245 s.

ISBN:978-91-44-04008-0 LIBRIS-ID:12294621

[Sök i biblioteket](#)

Toverud, Kari C

Klinisk omvårdnad.

Almås, Hallbjørg; Stubberud, Dag-Gunnar; Grønseth, Randi

Bolinder-Palmér, Inger; Olsson, Kristina

2., [uppdaterade] uppl. : Stockholm : Liber, 2011 - 534 s.

ISBN:978-91-47-09920-7 (inb.) LIBRIS-ID:12239794

Kapitel 24, 25, 26, 27, 35 samt kapitel relevant för studentens VFU.

[Sök i biblioteket](#)

Vetenskaplig teori och metod : från idé till examination inom omvårdnad

Henricson, Maria

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2012 - 590 s.
ISBN:978-91-44-07135-0 LIBRIS-ID:13537457

[Sök i biblioteket](#)

Lindh, Marion; Sahlqvist, Lena

Säker vård : att förebygga skador och felbehandlingar inom vård och omsorg

1. utg. : Stockholm : Natur & Kultur, 2012 - 334, [2]
ISBN:91-27-13093-2 (inb.) LIBRIS-ID:11926826

Kap. 3-4, 6-8 och 14

[Sök i biblioteket](#)

Birkler, Jacob

Filosofi och omvårdnad : etik och människosyn

Björkander Mannheimer, Eva

1. uppl. : Stockholm : Liber, 2007 - 239, [1] s.
ISBN:978-91-47-05353-7 LIBRIS-ID:10331476

Kap. 13 och 14

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : perspektiv och förhållningssätt

Friberg, Febe; Öhlén, Joakim

2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 631 s.
ISBN:9789144083537 LIBRIS-ID:16610835

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : hälsa och ohälsa

Edberg, Anna-Karin; Wijk, Helle

2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 812 s.
ISBN:9789144083551 LIBRIS-ID:16610836

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : ansvar och utveckling

Ehrenberg, Anna; Wallin, Lars; Edberg, Anna-Karin

2. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 539 s.
ISBN:9789144083544 LIBRIS-ID:16610857

[Sök i biblioteket](#)

Moment 3

Polit, Denise F.; Beck, Cheryl Tatano

Essentials of nursing research : appraising evidence for nursing practice

7., [updated] ed. : Philadelphia PA : Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins, cop. 2010 - xiv, 610 s.
ISBN:978-0-7817-8153-4 (alk. paper) LIBRIS-ID:11309659

Valda delar

[Sök i biblioteket](#)

Willman, Ania; Stoltz, Peter; Bahtsevani, Christel

Evidensbaserad Omvårdnad

3. uppl. : Studentlitteratur AB, 2011 - 208 s.

ISBN:91-44-05644-3 LIBRIS-ID:12118369

[Sök i biblioteket](#)

Moment 4

Lakhani, Sunil R.; Dilly, Susan A.; Finlayson, Caroline J.

Basic pathology : an introduction to the mechanisms of disease

2009 - London : Hodder Arnold

ISBN:ISBN 0-340-95003-X (pbk)

Kapitel 1, 4, 6-7, 9-10, 13-14

[Sök i biblioteket](#)

Hokland, Bjørn; Madsen, Steinar

Klinisk kemi och fysiologi

Björndahl, Lars; Kvist, Ulrik

2., omarb. utg. : Stockholm : Natur och kultur, 1996 - 188 s.

ISBN:91-27-06467-0 LIBRIS-ID:8348361

Kapitel 1-3, 5-6, 8, 10-12, 14, 19, 30.

[Sök i biblioteket](#)

Medical-surgical nursing : assessment and management of clinical problems

Lewis, Sharon Mantik

8. ed. : St. Louis, Mo. : Elsevier/Mosby, cop. 2011 - 2 v. (various pagings)

ISBN:978-0-323-06580-1 (single v. : hard cover : alk. paper) LIBRIS-ID:12142228

Kapitel 10, 17, 29, 31, 34-35, 42(s.987-998), 43-44, 46-47, 49-50, 58-59, 63, 65.

[Sök i biblioteket](#)

Moment 5

Melhus, Åsa

Klinisk mikrobiologi för sjuksköterskor

1. uppl. : Stockholm : Norstedt, 2010 - 413 s.

ISBN:978-91-1-302283-3 LIBRIS-ID:11506698

[Sök i biblioteket](#)

Moment 6

Simonsen, Terje; Aarbakke, Jarle; Hasselström, Jan

Illustrerad farmakologi. 2: Sjukdomar och behandling

Lyså, Roy; Nordlund, Helena

2., [uppdaterade och aktualiserade] utg. : Stockholm : Natur och kultur, 2004 - 423 s.

ISBN:91-27-09867-2 (inb.) LIBRIS-ID:9669179

[Sök i biblioteket](#)

Simonsen, Terje; Aarbakke, Jarle

Illustrerad farmakologi. n 1, p Principer och tillämpningar

Stockholm : Natur och kultur, 2001 - 273 s.

ISBN:91-27-07715-2 (inb.) LIBRIS-ID:8240046

[Sök i biblioteket](#)

Vetenskapliga artiklar tillkommer